Dosarul nr. 5r-3464/2024
4-24101419-12-5r-10092024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

24 decembrie 2024 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
în componența:
Președintele ședinței, judecătorul Ion Chirtoaca
Grefier
Diana Cristea
Cu participarea:
Agentului constatator Alexandru Mîțu
În absența:
Petiționarului Stepan Varban

examinând în ședința de judecată publică în limba română, contestația înaintată de petiţionarul **Varban Stepan**, născut la *****, IDNP *****, domiciliat în ***** împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024, adoptată de către agentul constatator din cadrul DSCOTR din cadrul ANTA, Crohin Oleg, pe semnele contravenției prevăzute de art. 197 alin. (5) din Codul contravențional*(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)*, prin care **Varban Stepan** a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 60 de unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 3 000 de lei, instanța de judecată, -

c o n s t a t ă:

1. La 23.08.2024, la ora 11:56, agentul constatator din cadrul DSCOTR din cadrul ANTA, Crohin Oleg a emis decizia de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252, prin care **Varban Stepan** a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 197 alin. (5) din Codul contravențional*(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)* şi a fost sancționat contravențional cu amendă în mărime de 60 de unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul sumei de 3 000 de lei.

2. *În fapt*, potrivit procesului verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024, s-a reţinut în acţiunile făptuitorului săvârșirea contravenției prevăzute de art. 197 alin. (5) din Codul contravențional*(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)*, pe faptul că la 23.08.2024, la ora 11:30, în or. Comrat, str. Șevcenco 14, s-a depistat transportarea pasagerilor fără a deține acte permisive, ignorând prevederile art. 58-62 al Legii nr. 150 din 2014.

3. La data de 02.09.2024, cet. **Varban Stepan** a depus o contestație împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024, solicitând anularea acesteia şi încetarea procesului contravenţional din lipsa

faptei contravenţiei şi a argumentat că nu a fost dovedit existenţa acţiunilor ilegale ale făptuitorului (indicând și că i-a fost încălcat dreptul de a fi asistat de un interpret.

4. *Agentul constatator* în ședință de judecată a solicitat respingerea contestației cu menținerea procesului-verbal cu privire la contravenţie cât și decizia agentului constatator.

5. În şedinţă de judecată *petiţionarul* nu s-a prezentat, fiind citat în mod legal despre locul, data și ora ședinței de judecată ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la dosar, din care motiv prin prisma art. 455 Cod Contravențional, pentru a nu tergiversa examinarea cauzei, existând citarea legală a părților, instanța de judecată consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia. Concomitent, informații despre data locul și ora ședinței de judecată pe cauza dată au fost făcute publice și pe site-ul oficial al instanței de judecată, ce se asimilează cu citarea publică. Ținând cont de faptul că procedura de citare legală a fost respectată, instanța de judecată a dispus, în baza art. 382 din Codul contravențional, examinarea cauzei în lipsa acestuia.

6. *Ascultând agentul constatator în şedinţă de judecată, analizând contestația, materialele relevante ale cauzei şi verificând procesul verbal cu privire la contravenţie sub aspectul îndeplinirii condițiilor de fond și de forma prevăzute de lege pentru valabilitatea sa și coroborând mențiunile agentului constatator la materialele dosarului contravențional, instanța de judecată reține:*

7. Contestaţia a fost depusă şi înregistrată la data de 02.09.2024, cu nr. de înregistrare „01/5359”, adică cu respectarea termenului de 15 zile prevăzut de art. 448 alin. (1) din Codul contravențional.

8. Astfel, instanța remarcă că petiționarul **Varban Stepan** a fost sancționat în temeiul art. art. 197 alin. (5) din Codul contravenţional *(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)*, potrivit căruia, constituie contravenţie *Efectuarea transportului rutier de persoane şi/sau mărfuri fără a deţine actele permisive şi/sau documentele de transport specifice tipului de transport rutier efectuat, prevăzute, după caz, la art.58–62, 70, 72, 73, 76, 78 şi 83 din Codul transporturilor rutiere*.

9. *În drept*, instanţa notează că în conformitate cu prevederile art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

10. Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanţelor cauzei, de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cît şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

11. În baza art. 440 alin.(1) din Codul contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

12. Subsecevent, cu referire la probe, art. 425 alin. (6) lit. c) din Codul contravenţional, consacră că *nu pot fi admise ca probe informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare sau a* ***dreptului la interpret/traducător***.

13. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează

tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

14. Aşadar, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (*Zilibergerg împotriva Moldovei*, § 35, 1 februarie 2005; *Angel împotriva României*, § 52, 4 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

15. Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecata revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petiționarul urmează să-și probeze nevinovăția.

16. În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată a verificat legalitatea și temeinicia întocmirii procesului verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024 şi adoptării deciziei de sancţionare.

Sub aspectul legalității procesului verbal cu privire la contravenţie, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

17. Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

18. Instanța de judecată reține că procesul verbal cu privire la contravenție a fost întocmit și perfectat în *prezența* făptuitorului/petiționarului, fiindu-i aduse la cunoștință drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul contravențional, precum și decizia de sancționare, fără o dovadă a înmânării drepturilor într-o limbă cunoscută şi accesibilă acestuia.

19. Or, instanța observă că petiționarul a obiectat pe de o parte în conținutul procesului verbal cu privire la contravenţie indicând în limba rusă „Государственный не владею, с протоколом не согласен”, iar în instanţa de judecată a fost nemijlocit invocată lipsa unui interpret, fiind argumentat prin faptul că petiţionarul nu deține limba de stat.

20. În această ordine de idei, din punct de vedere al legalității procesului verbal cu privire la contravenție, instanța constată că până la acest moment, acesta nu a fost încheiat cu respectarea dispozițiilor legale incidente și nu cuprinde toate mențiunile obligatorii prevăzute de art. 443 din Codul contravențional, existând cazuri de nulitate ce ar putea fi invocate din oficiu.

21. Or, în acest mod, instanţa statuează că potrivit art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, *celelalte încălcări ale art. 443* sau *ale altor norme imperative* din prezentul cod *pot să ducă la nulitatea procesului verbal* cu privire la contravenţie doar în cazul în care *acestea afectează în mod esențial fondul cauzei*.

22. Respectiv, din verificarea procesului verbal cu privire la contravenţie, instanţa precizează că atât în conținutul procesului-verbal cât și n contestație a fost invocat despre necesităţii asigurării sale cu un interpret, ce confirmă faptul că imposibilitatea înţelegerii acuzaţiei a fost una certă la adoptarea deciziei, motiv pentru care aceste obiecţii, în opinia

instanţei, nu au fost ridicate formal în faţa instanţei sau cu scop exclusiv de eschivare de la răspundere, dar sunt fondate şi expuse cu bună-credinţă.

23. În acest mod, agentul constatator, la întocmirea acesteia a omis să-i asigure făptuitorului prezenţa unui interpret, fie aducerea la cunoştinţă în alt mod a deciziei de sancţionare adoptate ori la altă dată cu participarea unui interpret, fie prin consemnarea nemijlocită a lui **Varban Stepan** despre lipsa necesităţii asigurării cu interpret, a faptei incriminate şi încadrării juridice sau a drepturilor şi obligaţiilor sale prevăzute de art. 384 şi 378 din Codul contravenţional, condiţie care este indispendabilă la caz, având în vedere că sancţiunea nulităţii probelor acumulate cu încălcarea acestor prevederi, impuse în mod imperativ de art. 425 alin. (6) lit. c) din acelaşi cod.

24. În aceste condiţii, instanţa a mai constatat că într-adevăr petiţionarul nu cunoaşte limba română, fiind obligatoriu necesară participarea unui interpret, iar alte probe în infirmarea poziţiei făptuitorului, de către agentul constatator nu au fost aduse, ultimul având posibilitatea reală să amâne luarea deciziei pentru o dată ulterioară, cu citarea făptuitorului şi respectarea condiţiilor privind participarea unui interpret.

25. Mai mult ca atât, instanţa subliniază că în conformitate cu prevederile alin. (3) al art. 443 din Codul contravenţional, în cazul în care persoana în a cărei privinţă *a fost pornit procesul contravenţional* sau victima ***nu cunoaşte limba procesului-verbal***, **se *asigură asistenţa unui interpret****/traducător*, datele lui consemnându-se în procesul-verbal, prevederi aplicabile şi în cazul deciziei asupra cauzei contravenţionale.

26. În acelaşi timp, conform art. 379 alin. (2) din Codul contravenţional, este stipulat faptul că *persoana care nu posedă* sau *nu vorbeşte limba de stat* are *dreptul de a lua cunoştinţă de toate actele şi materialele dosarului şi de a vorbi în faţa autorităţii competente* să soluţioneze cauza contravenţională ***prin interpret***.

27. În concordanţă cu cele nominalizate, instanţa relevă că asistenţa unui interpret oferită astfel poate permite unui învinuit să *ia cunoştinţă cu acuzaţiile care i se aduc* şi *să se apere*, în special, prezentând instanţei versiunea sa a faptelor [*Kamasinski împotriva Austriei*, § 74; *Hermi împotriva Italiei (MC)*, § 70; *Güngör împotriva Germaniei (dec.)*; *Protopapa împotriva Turciei*, § 80], iar dacă se demonstrează sau ***există motive să se creadă că acuzatul nu cunoaşte suficient de bine limba*** în care sunt comunicate informaţiile, ***autorităţile trebuie să îi furnizeze acestuia o traducere*** [*Brozicek împotriva Italiei*, § 41; *Tabaï împotriva Franţei (dec.)*].

28. Prin urmare, instanţa constată că s-au încălcat condiţiile imperative expuse la art. 443 alin. (3) şi 379 din Codul contravenţional, expuse *supra*, prin faptul că nu a fost asigurat dreptul de a lua cunoştinţă de toate actele şi materialele dosarului şi de a vorbi în faţa autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională printr-un interpret, omisiune care afectează substanţial fondul cauzei şi drepturile persoanei acuzate, care astfel este privată de dreptul fundamental de a cunoaşte motivele acuzării, *cauza* şi *natura* acesteia, precum şi de dreptul său la apărare, garantate prin prisma art. 6 al Convenţiei, iar acestea nu mai pot fi reparate în instanţa de judecată, în condiţiile în care deja a fost adoptată o pedeapsă cu amendă persoanei vizate.

29. Respectiv, argumentele agentului constatator privitor la modalitatea adoptării deciziei în lipsa unui interpret, sunt destul de rigide şi nemotivate, nu pot prevala faţă de imperativitatea prevederilor art. 445 din Codul contravenţional, care în speţă impun atragerea nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie din alte motive, care afectează în mod esenţial fondul cauzei.

30. Suplimentar, instanţa mai statuează că în asemenea caz, *egalitatea armelor* reprezintă unul dintre elementele inerente conceptului de proces echitabil, ce presupune ca

fiecărei părţi să i se dea posibilitatea rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajoasă faţă de adversarul său (*Foucher împotriva Franţei*, § 34; şi *Bulut împotriva Austriei*; *Bobek împotriva Poloniei*, § 56; *Klimentyev împotriva Rusiei*, § 95).

31. De altfel, cu referire la speţă, Curtea a stipulat că *necomunicarea probelor în adresa apărării* poate aduce atingere egalităţii armelor *(precum şi dreptul la o procedură contradictorie)* (*Kuopila împotriva Finlandei*, § 38, în care apărarea nu *a avut posibilitatea de a face observaţii asupra unui raport suplimentar al poliţiei*).

32. Astfel, în materie penală, art. 6 § 1 din Convenţie se suprapune cu drepturile specifice garantate de art. 6 § 3, de exemplu, dreptul de a adresa întrebări martorilor, iar dreptul la o procedură penală contradictorie implică, pentru acuzare ca şi pentru apărare, fa*cultatea de a lua cunoştinţă de observaţiile sau mijloacele de probă prezentate de cealaltă parte* şi în plus, art. 6 § 1 mai impune organelor de urmărire penală să comunice apărării toate probele relevante de care dispun, fie incriminatorii, fie discriminatorii [*Rowe şi Davis împotriva Regatului Unit (MC)*, § 60].

33. La rândul său, art. 6 § 3 lit. e) din Convenţie garantează dreptul la asistenţă gratuită din partea unui ***interpret***, în scopul traducerii sau ***interpretării tuturor actelor sau declaraţiilor din cadrul procedurii împotriva unui inculpat***, al căror sens trebuie să îl înţeleagă sau pe care trebuie să le comunice în limba folosită de instanţă pentru a beneficia de un proces echitabil [*Luedicke, Belkacem şi Koç împotriva Germaniei*, § 48; *Ucak împotriva Regatului Unit* (dec.); *Hermi împotriva Italiei (MC)*, § 69; *Lagerblom împotriva Suediei*, § 61].

34. Respectiv, art. 6 § 3 lit. e) se aplică nu numai declaraţiilor verbale făcute în cursul procesului, dar şi ***documentaţiei şi procedurii anterioare procesului*** (*Kamasinski împotriva Austriei*, § 74; *Hermi împotriva Italiei (MC)*, § 70], astfel că absenţa traducerii scrise a unei hotărâri nu ar implica în sine încălcarea art. 6 § 3 lit. e) (*Kamasinski împotriva Austriei*, § 85), dar la caz nu este demonstrată nici traducerea orală cel puţin de un profesionist, or textul acestor dispoziţii fac referire la un *„interpret”* şi nu la *„traducător”*, iar acest lucru sugerează că o asistenţă lingvistică orală poate să îndeplinească cerinţele Convenţiei [*Husain împotriva Italiei (dec.)*; *Hermi împotriva Italiei (MC)*, § 70].

35. Prin urmare, serviciile unui interpret trebuie să îi ofere acuzatului o asistenţă efectivă în realizarea apărării sale şi comportamentul acestuia nu trebuie să fie susceptibil să aducă atingere echităţii procesului (*Ucak împotriva Regatului Unit*), iar Judecătorul trebuie să verifice, inclusiv consultându-se cu inculpatul, dacă acesta are nevoie de serviciile unui interpret (*Cuscani împotriva Regatului Unit*, § 38).

36. Prin urmare, luând în consideraţie că potrivit art. 425 alin. (2) din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie nu mai poate fi admis în calitate de probă, reieşind din alin. (6) lit. c) al aceleiaşi norme, pentru ce instanţa va declara inadmisibilitatea acestuia, ca fiind obţinut cert prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv a dreptului la apărare şi interpret, abateri, care nu mai pot fi înlăturate în şedinţă de judecată, reieşind din soluţionarea în fond a cauzei prin adoptarea unei decizii de sancţionare cu amendă.

37. În altă ordine de idei, instanța reține că, legiuitorul în art. 442 alin. (1) Cod contravențional, a definit procesul verbal cu privire la contravenție, ca fiind un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul, iar adoptând decizia de sancţionare inclusă în procesul verbal, agentul constatator a soluţionat cauza cu o condamnare a făptuitorului **Varban Stepan**.

38. Având în vedere cele constatate, instanța apreciază că petiţionarul nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privinţa căreia există deja o suspiciune de neautenticitate prin *nerespectarea* exigențelor legale impuse prin art.445 şi *443 alin.(3) din Codul contravențional*, care sunt norme de procedură esențiale în prezentul caz, iar din acest considerent, nu se mai impune nici analiza suplimentară a altor motive de fapt sau de drept invocate de către petiţionar, precum şi probele acumulate de ambele părţi, care fac obiectul fondului cauzei.

39. În continuare, instanţa subliniază că potrivit art.461 alin.(2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) doar dacă se constată că *lipsa unei mențiuni în procesul-verbal cu privire la contravenție* afectează *în mod esențial fondul cauzei şi aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată*.

40. În această ordine de idei, instanța de judecată a constatat încălcarea prevederilor art.443 alin. (3), precum şi a prevederilor art. 445 alin. (2) din Codul contravențional la încheierea deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024, motiv pentru care va admite contestația, declarând nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, din motivul neasigurării făptuitorului a prezenţei unui interpret, circumstanţe care afectează în mod esențial fondul cauzei și aceste circumstanţe nu au putut fi înlăturate de către instanța de judecată.

41. În conformitate cu prevederile articolelor 379, 395 alin. (1) pct. 2), 425 alin. (6) lit. c), 443 alin. (3), 445 alin. (2), 448 și 461-463 din Codul contravențional, instanța de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admite contestația depusă de **Varban Stepan** împotriva deciziei de sancţionare inclusă în procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024, întocmită de către agentul constatator din cadrul DSCOTR din cadrul ANTA, Crohin Oleg, pe semnele contravenției prevăzute de art. 197 alin. (5) din Codul contravențional*(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)*.

Se declară nul procesul verbal cu privire la contravenţie cu seria/nr. ANTA01 019252 din 23.08.2024, întocmit pe semnele contravenției prevăzute de art. 197 alin. (5) din Codul contravențional*(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)*, prin care **Varban Stepan** a fost sancţionat cu amendă în cuantum de 60 (șaizeci) de unităţi convenţionale, ce reprezintă echivalentul a 3 000 (trei mii) de lei, din motivul admiterii încălcărilor art.443 şi altor norme imperative din Codul contravenţional care afectează esențial fondul cauzei.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui **Varban Stepan**, pe semnele contravenției prevăzute de art. 197 alin. (5) din Codul contravențional*(în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024)*, din alte motive care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu pot fi înlăturate de către instanța de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 (cincisprezece) zile, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
Judecător **Ion Chirtoaca**